

ALERGIJA NA LATEKS - SAVREMENI ASPEKTI

Velina Petković

Zastava, Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika, Kragujevac

SAŽETAK

Alergijske promene izazvane lateksom nastaju posle kontakta sa alergenima lateksa ili aditivima, koji se koriste u preradi prirodnog kaučuka i proizvodnji gumenih proizvoda, tj. na terenu koji je od ranije senzibilisan. Preosetljivost na lateks najčešće se javlja kod pacijenata sa spinom bifidom i kongenitalnim genitourinarnim abnormalnostima (18-73%), zatim kod zdravstvenih radnika (3-17%), radnika u industriji gume (11%) i kod pacijenata sa čestim hirurškim intervencijama (6,5%).

Senzibilizacija je najčešća na medicinske rukavice, katetere, tubuse, zubarske aparate, gumene igračke (balone, cucle, lutke) i drugo.

Za senzibilizaciju i kliničko ispoljavanje alergije na lateks odgovorni su proteini lateksa: hevein, koji dovode do senzibilizacije anafilaktičkog tipa i hemijski aditivi koji uzrokuju alergije mehanizmom kasne preosetljivosti.

Klinička alergija na lateks manifestuje se kao: bronhijalna astma (asthma bronchiolae), rinitis (rhinitis), urtikarija (urticaria) i angioedem, konjunktivitis, anafilaktička reakcija, alergijski kontaktni dermatitis i stomatitis.

Dijagnoza alergije na lateks postavlja se na osnovu dobro uzete lične i radne anamneze, objektivnog nalaza pri pregledu, prick testa na lateks, patch testa na aditive, određivanjem specifičnih imunoglobulina E na lateks.

Lečenje alergije na lateks je simptomatsko i primereno postojećim kliničkim ispoljavanjima a najvažniji je prekid ekspozicije ili korišćenje naročitih stirenskih rukavica ("elastyrene") koje ne dovode do preosetljivosti poznog tipa.

Kod prevencije alergije na lateks značajno je testiranje na lateks pri odabiru zanimanja i prilikom zapošljavanju, naročito na rizičnim radnim mestima (medicinski radnici i radnici u proizvodnji gumenih proizvoda).

***Ključne reči:** alergija na lateks, profesionalni rizici, prevencija.*